

28/7

ATT FYLLA KYRKOR

Under debatten om kyrksamhet är det naturligt att erinra om en handbok i konsten att fylla kyrkor som nyligen utkommit på svenska; den är skriven av en amerikansk predikant, Eugene Dolloff, heter *Fullsatt kyrka genom moderna metoder* (Norlin förlag, 7:75) och rekommenderas varmt i ett förord av kyrkoherde Erik Arbin i Johannes församling i Stockholm. Den moderna reklamen skall användas av de religiösa samfundet, det är i korthet skriftens ärende, både för att få folk att gå i kyrkan och för att ge kyrkan makt. Gamla testamentets profeter och även Kristus skildras som dukdrivna reklammän. "Jeremia var en skicklig, mångsidig och hängiven publicist." Hoseas "metoder var översensationella. Han gjorde reklam för religion och religiösa värden, och han publicerade de glada nyheterna till ett oerhört pris." Jesus "använde metoder, som var så uppseendeväckande och dramatiska, att de kom dem som brukats av Elia, Jeremia, Hosea och andra av de gamle att verka banala. Jesus var seklernas mästerepublicist." Den moderne prästen bör efterlikna dessa stormän. Han måste formulera sina ämnen slående och göra predikningarna sensationella. Han bör påverka pressen, så att han får god reklam i denna: "I större utsträckning än de torde vara villiga att erkänna leds tidningarna eller åtminstone påverkas de starkt av vad de vet vara en uttrycklig och bestämd önskan hos ett avsevärt antal religiösa grupper." Han bör öva påtryckning på biblioteken, så att de inte köper in olämpliga böcker. Han bör besitta "ambassadörens vältalighet, faderns ömhet, herdens omsorg, fiskarens tålmod" etc. etc.

Skriften, som skulle vara mera förgelseväckande om den vore mindre enfaldig, förklarar av kyrkoherde Arbin "ha ett budskap även till den svenska kristenheten, såväl den svenska kyrkan som de fria samfundet". "Kyrkan har onekligen kommit på efterkälken, ty vi ha icke varit djärva nog att draga konsekvenserna av tidsutvecklingen. Kyrkan har levt sitt stilla, avskilda liv, men hon måste i denna tid låta höra sig mer i kören av röster på marknadstorget."

H. T.—72

28/7

Kritiken av Folket i Bild har endast gällt en sak, tendensen till välvilligt överseende mot Ryssland och hård kritik av USA. Tidskriftens litterära förtjänster har allmänt erkänts. Då hr Lundkvist därför tar upp även denna sistnämnda fråga är det helt vid sidan av debatten.

Den kritik, av hr Tom Selander i Svenska Dagbladet, som Dagens Nyheter refererat synes i det hela ostridigt riktig. Att hr Selander i onödan tagit upp även bagateller förminskar inte betydelsen av hans allvarliga anmärkningar. Vid förnyad genomgång av tidskriften sedan 1947 års ingång har konstaterats att en rad "ledande" artiklar nedvärderar USA eller söker framställa USA och Ryssland som likvärdiga från demokratisk synpunkt. Då i en uppsats om demokratibegreppet Axel Strindberg vågade dra demokratin i Ryssland i tvivelsmål följde genast en serie inlägg, till övervägande del författade av kommunister och halvkommunister, synbarligen enligt redaktionens åsikt experter på problemet demokrati. Artiklar från engelskt och amerikanskt håll har i regel varit skrivna av kända opponenter, såsom Wallace och Laski. De svenskar som önskar en anknytning väster ut för att värna demokratin och freden i Europa skildras som krigshetsare — "modiga tigermännskor som tuggar diplomatins och världspolitikers fraser så att fraggan står om munnen", för att använda chefredaktörens uttryckssätt. Samme person säger sig vara ur stånd att träffa något val mellan "Sovjet med dess brist på frihet och löfte om social säkerhet och Amerika med dess pretentioner på demokrati, som ideligen förnekas i praktiken".

Allt detta kan hr Lundkvist inte komma ifrån. Han försvarar det med motsägande argument, dels med det självklart riktiga att kritik av Amerikas dåliga sidor bör förekomma även hos oss och icke skall fattas som uttryck för ovilja mot USA. Dels med deklARATIONEN att sympatierna för Amerika enligt hans mening är för stora i Sverige. Om hr Lundkvist anser detta senare, är hans oreserverade hyllning till Folket i Bild uppenbarligen ett förklarligt uttryck för hans ståndpunkt.

Hr Lundkvist försvarar också Folket i Bild med angrepp på annan svensk veckopress. Han antyder att någon dylik kritik ej förut skulle finnas. Tvärt om, svaga sidor i veckopressen har oavlatligt framdragits, bl. a. i denna tidning. Men dess bättre har kritiken i regel icke samma ensidiga karaktär som i hr Lundkvists inlägg, där det heter "att flertalet av dessa andra veckotidningar oavbrutet utsprider reaktionära uppfattningar, en ofta ytterst stupid propaganda för allt slags efterblivenhet". Så

29/7

tvärsäkert dömer hr Lundkvist i detta fall, samtidigt som han utan att diskutera mer än ett par rena detaljer förhånar den dokumenterade kritiken av Folket i Bild. Det visar vidden av hans godtycklighet.

29/7

Den isolationistiska pressens

försök att försvara Sveriges hållning till Atlantpakten får en alltmera olustig karaktär. Man angriper USA, trots sin insikt om att detta land är det enda säkra värdet för vår egen och Västeuropas frihet och i förhoppning om att USA trots allt skall hjälpa oss om faran blir överhängande. Det har rent av påståtts att USA före indragandet i det stora kriget i december 1941 förde samma politik som Sverige. Vid denna tid var USA såsom icke-krigförande Englands och (efter juni 1941) Rysslands främsta hjälpare genom sändningar av vapen och annan materiel samt en rad än mera långtgående åtgärder — Sverige transporterade en tysk division från Norge till Finland och godtog den s. k. permittenttrafiken. Möjligheter att försvara den av naturlig fruktan, inte av sympati, betingade tyskvänliga politiken finns utan tvivel — men detta på en gång lögnaktiga, förolämpande och förnedrande försvar borde även regeringspolitikens ivrigaste anhängare undvika.

29/7

Morgon-Tidningens

angrepp mot Dagens Nyheter chefsredaktör för ett föredrag i Järvsö byggs på alltigenom förvanskade — om också vid ett icke stenografiskt referat förklarliga — formuleringar. I föredraget sades intet som ej mer än en gång sagts i denna tidning. Bland annat att en genomförd socialisering måste leda till den politiska frihetens och demokratins undergång, trots att regeringen säkerligen inte trodde eller önskade detta.